শিবা গ্লাস্ ୱାର୍କସ୍ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍

ବନାମ

ସହକାରୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରାହକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଜାନୁଆରୀ 11, 1991

[ଏନ୍.ଡି. ଓଝା ଏବଂ କେ.ଏନ୍. ସାଇକିଆ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944/କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମାବଳୀ, 1944:ଧାରା 3/ନିୟମ 10 ଏବଂ 10A -କରଦାତା -ଉପସ୍ଥାପିତ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା - ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି- ଦେୟ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ - ସାମଗ୍ରୀକୁ ମଞ୍ଜୁରି ମିଳିଛି- ଅସଙ୍ଗତି- ପରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଛି- ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପୁନରୁଦ୍ଧାର - ଅନୁମୋଦନୀୟ କି ।

ଆବେଦନକାରୀ କମ୍ପାନୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅବଧି ଯଥା 1 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1961 ରୁ 26 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1963 ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କାଚ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସାୟ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ସହିତ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅପସାରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଆଧାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ଏ.ଆର୍.ଆଇ. ଫର୍ମ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲେ । 1963 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 26 ତାରିଖରେ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଚଢ଼ଉ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନେକ ଦସ୍ତାବିଜ, ପୁସ୍ତକ ଏବଂ କାଗଜପତ୍ର ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦୁଇ ସେଟ୍ ବିଲ୍ ରଖୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ସେଟର ବିଲ୍ ଏପରି ଥିଲା ଯାହା ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀ ସାମଗ୍ରୀ ନିଷ୍କାସନ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟିର ବିଲ୍ ଏପରି ଥିଲା ଯାହା କେବେ ବି ଡିଲରମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ଦୁଇଟି ସେଟ୍ ବିଲ୍ ରେ ରିହାତିର ହାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

26 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1968 ତାରିଖରେ ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା, ସେହି ମୂଲ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କମ୍ ହାରରେ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ନିୟମାବଳୀ, 1944 ର ନିୟମ 10A ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରି ଭାଉଚର/ବିକ୍ରୟ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ମିଳିଥିବା ମୂଲ୍ୟ

ଉପରେ କାହିଁକି ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯିବ ନାହିଁ ତାହାର କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରରେ ଅପିଲକାରୀ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହା ନିୟମ **10A** ନୁହେଁ, ନିୟମ **10** ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଯାହା ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ ସମୟ ଦ୍ୱାରା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ **1. 41** ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **226** ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଣେ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ **10A** ନୁହେଁ, ନିୟମ **10** ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏବଂ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ **26** ଅଗଷ୍ଟ, **1968** ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯାହା ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଓଲଟାଇଦେଇଥିଲେ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଯେ ଏହା ନିୟମ **10A** ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ମାମଲାଟି ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ **10** ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଛି ଏବଂ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ରାୟକୁ ଓଲଟାଇବାରେ ଏକ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ରାଜସ୍ୱ ଅପିଲକୁ ବିରୋଧ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ମାମଲା ଉପରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ନିୟମ **10A** ଥିଲା ଏବଂ ନିୟମ **10** ନୁହେଁ ଯାହା ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: **1.** ନିୟମ **10** କିମ୍ବା ନିୟମ **10A** ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ମାମଲା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ **10** ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ସେଠାରେ ନିୟମ **10A** ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଏନ୍.ବି. ସଞ୍ଜାନା ବନାମ ଏଲଫିନଷ୍ଟୋନ୍ ମିଲ୍ସ, **[1971] 3** ଏସ୍.ସି.ଆର୍. **506,** ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

2. କେବଳ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 9B କୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇନଥିଲା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସାମୟିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ଉକ୍ତ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏହାର ବୈଧାନିକ ଅର୍ଥରେ ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଆସିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଏଡାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେହି ସମୟରେ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ।

3. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍କାସନକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଆଧାରରେ ଶୁଳ୍କ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଶୁଳ୍କର ସଠିକ ପରିମାଣ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ଚୁକ୍ତି ଆଧାରରେ, ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଳ୍କର ପରିମାଣ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ପରିମାଣର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା ।

4. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବୁଝାପଡୁଥିବା କୌଣସି ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଧାରରେ କେବଳ ଏକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଧାନ କିମ୍ବା ଶୁଳ୍କର ସମାଯୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ, ଏହା ଏକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂଲ୍ୟାୟନ ମାମଲା ଥିଲା ଯାହାକୁ ନିୟମ 10A ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗର ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ, କଲିକତା ଡିଭିଜନ ବନାମ ନ୍ୟାସନାଲ ଟୋବାକୋ କମ୍ପାନୀ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍, **[1973] 1 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 822, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

5. ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10A ଅଧୀନରେ ଆସେ, ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 ମଧ୍ୟରେ ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 763/1977 ।

ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 167/1972ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 30.7.1976 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଖୈତାନ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ପାଇଁରାଜା ରାମ ଅଗ୍ରୱାଲ, କେ.ବି. ରାଣା ଏବଂ ପ୍ରବୀଣ କୁମାର ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୁବ୍ବା ରାଓ, ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ ଏବଂ ଏ.ଡି.ଏନ୍. ରାଓ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଓଝାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ମୂଳ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 167/1972 ରୁ ଅପିଲରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 30 ଜୁଲାଇ, 1976 ର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାୟର କରାଯାଇଛି । ଏହି ଅପିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 (ଏଠାରେ ଅଧିନିୟମ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ଅର୍ଥାତ୍ 1 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1961 ରୁ 26 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1963 ମଧ୍ୟରେ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କାଚପାତ୍ର ନିର୍ମାଣର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇଥିଲା ଯାହା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ସହିତ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଆଧାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ଏ.ଆର୍.ଆଇ. ଫର୍ମ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ 1963 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 26 ତାରିଖରେ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନେକ ଦସ୍ତାବିଜ, ପୁସ୍ତକ ଏବଂ କାଗଜପତ୍ର ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଜବତ ହେବାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଦୁଇଟି ସେଟ୍ ବିଲ୍ ରଖୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ସେଟର ବିଲ୍ ଏପରି ଥିଲା ଯାହା ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀ ସାମଗ୍ରୀ ନିଷ୍କାସନ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟିର ବିଲ୍ ଏପରି ଥିଲା ଯାହା କେବେ ବି ଡିଲରମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ଦୁଇଟି ସେଟ୍ ବିଲ୍ ରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ରିହାତି ହାର ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । 26 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1968ରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଭାଗ, କଲିକତା-II ଡିଭିଜନର ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା, ସେହି ମୂଲ୍ୟରେ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ କମ୍ ହାରରେ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଯେ ବିକ୍ରୟ ଭାଉଚର/ବିକ୍ରୟ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ 1, 43, 633.84p. ଟଙ୍କା ଶୁଳ୍କକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ନିୟମାବଳୀ, 1944 (ଏଠାରେ ନିୟମାବଳୀ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ନିୟମ 10A ଅନୁଯାୟୀ କାହିଁକି ଆଦାୟ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ, କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସର ଉତ୍ତରରେ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଏବଂ ନିୟମ 10A ନୁହେଁ ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ ସମୟ ଦ୍ୱାରା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅବକାରୀ

କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ 26 ଅଗଷ୍ଟ, 1968 ର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ 1, 41, 829.11p ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶକୁ ଆବେଦନକାରୀ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10A ନୁହେଁ ବରଂ ନିୟମ 10 ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ 26 ଅଗଷ୍ଟ, 1968ର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଅପିଲ ଆଗତ କରିଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟକୁ ଓଲଟାଇଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିୟମ 10A ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଏକ ମାମଲା ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ମାମଲା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସେ ଏବଂ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ତାଙ୍କ ରାୟକୁ ଓଲଟାଇବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ମାମଲା ଉପରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10A ଥିଲା ଏବଂ ନିୟମ 10 ନୁହେଁ ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ 10 ଏବଂ 10A ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଉପଯୋଗୀ ହେବ । ସେଗୁଡିକୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "10. କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ଭୁଲ ଭାବରେ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଳ୍କ କିମ୍ବା ଦେୟ ଆଦାୟ - ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅସାବଧାନତା, ତ୍ରୁଟି, ଦୁରଭିସନ୍ଧି କିମ୍ବା ଭୁଲ ଅର୍ଥ ଯୋଗୁଁ ଶୁଳ୍କ କିମ୍ବା ଦେୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ଆଦାୟ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ମାଲିକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏପରି ସାମଗ୍ରୀର ପରିମାଣ, ବର୍ଣ୍ଣନା କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ଭୁଲ ବିବୃତ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ, କିମ୍ବା ଯେତେବେଳେ ଏପରି କୌଣସି ଶୁଳ୍କ କିମ୍ବା ଦେୟ ଆଦାୟ ପରେ, ଏପରି କାରଣ ପାଇଁ ଭୁଲବଶତଃ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଛି, ସେତେବେଳେ ଏତେ କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଶୁଳ୍କ କିମ୍ବା ଦେୟ ସହିତ ଦେୟପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କୁ ଏପରି ଫେରସ୍ତ ଭୁଲବଶତଃ କରାଯାଇଛି, ସେ ଦେୟ କିମ୍ବା ସମାଯୋଜନ ତାରିଖରୁ ତିନି ମାସ

ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଦାବି ଉପରେ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଯଦି କୌଣସି ଥାଏ, କିମ୍ବା ଫେରସ୍ତ କରିବାର ତାରିଖରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକ ପରିମାଣ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।"

"10A. ସରକାରଙ୍କ ବକେୟା ଅର୍ଥରାଶି ଆଦାୟ ପାଇଁ ଅବଶିଷ୍ଟ କ୍ଷମତା - ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ନିୟମାବଳୀ କୌଣସି ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା କୌଣସି କାରଣରୁ ଶୁଳ୍କରେ କୌଣସି ଅଭାବକୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ଆଦାୟ କରାଯାଇଛି, କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଏହି ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପରିମାଣ, ଏପରି ଶୁଳ୍କ, ଶୁଳ୍କରେ ଅଭାବ କିମ୍ବା ପରିମାଣ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଦାବି ଉପରେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏବଂ ଏପରି ସମୟରେ ଏବଂ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ, ଯେପରି ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିପାରନ୍ତି ।"

ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏକ ମାମଲା ବୋଲି ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ 16 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1963ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମୟରେ ଜବତ ହୋଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜ ଆଧାରରେ ଏହା ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଆଧାରରେ ଆପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଳ୍କ ଅଭାବ ଥିଲା, ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ନିୟମ 10 ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ "ମାଲିକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏପରି ସାମଗ୍ରୀର ପରିମାଣ, ବର୍ଣ୍ଣନା କିମ୍ବା ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ଭୁଲ ବିବୃତ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ" ଶୁଳ୍କ କମ୍ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉପସ୍ଥାପାନା ସହିତ ସହମତ ହେବା ଆମେ କଷ୍ଟକର ମନେ କରୁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 23 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1961 ତାରିଖର ଚିଠି ଅଧୀନରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଏକ ଅଂଶ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:

"ଅସ୍ଥାୟୀ କର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆମେ ଏଠାରେ ଆମର ତିନୋଟି ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ସଂଲଗ୍ନ କରିଛୁ 1) ବୋତଲ ଏବଂ କାଚ ଶିଶି 2) କାଚ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ 3) ଫ୍ୟାନ୍ସି ସାମଗ୍ରୀ । ଏହି ମୂଲ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସାମିଲ ରହିଛି । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ ମୂଲ୍ୟରୁ କଟାଯିବାକୁ ଥିବା ବାଣିଜ୍ୟ ରିହାତି ସମ୍ପର୍କରେ ଆମେ ଘୋଷଣା କରୁଛୁ ଯେ 1) ବୋତଲ ଏବଂ କାଚ ଶିଶି ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରୁ 25% କଟାଯିବା ଉଚିତ 2) କାଚ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରୁ 35% ଏବଂ 3) ମୂଲ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ

ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଛାଡ଼ ବ୍ୟତୀତ ଆକର୍ଷଣୀୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାରୁ 20 ପ୍ରତିଶତ ।

ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଚୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ସାମଗ୍ରୀ ଖାଲି କରୁଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଚୁକ୍ତିର ନମୁନା ନକଲରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା କାଚ ଏବଂ କାଚ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟ, ବର୍ଣ୍ଣନା, ଗୁଣବତ୍ତା କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଅଭାବରୁ କିମ୍ବା ରାସାୟନିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ନହେବା ପାଇଁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇପାରୁନଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 9B ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କର ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପରିମାଣର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ସାଧାରଣ ମାମଲା ପରି ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ, ଆବେଦନକାରୀ ଆଗୁଆ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଦାଖଲ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକାର ଅସ୍ଥାୟୀ ସ୍ୱୀକୃତି ପରେ, ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯଦି କୌଣସି ଅସଙ୍ଗତି ଚିହ୍ନଟ ହୁଏ କିମ୍ବା ମିଳେ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିଲା ।

ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 କିମ୍ବା ନିୟମ 10 A ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା କି ନାହିଁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଉପରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ପରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 ଦ୍ୱାରା ମାମଲାଟି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ନିୟମ 10A ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି, *ଏନ.ବି. ସଞ୍ଜନା ବନାମ ଏଲଫିନଷ୍ଟୋନ ମିଲ୍ସ*, [1971] 3 ଏସ.ସି.ଆର. 506 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସୁସ୍ଥିରୀକୃତ, ଯାହା ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ଫଳସ୍ୱରୂପ ନିୟମ 10A କେବଳ ସେତେବେଳେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ମାମଲା ନିୟମ 10ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ନିୟମ 9B ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରୁନାହାନ୍ତି । ଏହି ଆଧାରରେ ଏବଂ ନିୟମ 9B ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ନଥିବା ତାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ମତରେ, ମାନ୍ୟବର ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏହା ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ମାମଲା ନୁହେଁ ବରଂ ନିୟମିତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ମାମଲା ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଦଲିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଯାହା ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି

ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଜବତର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଏହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୁଲ୍ ବିବୃତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଏକ କମ୍ ଟିକସ ମାମଲା ଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ମାମଲା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10 ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଅପିଲରେ ଉପରୋକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ, ଏବଂ ଆମ ମତରେ ଏହା ଯଥାର୍ଥ । କେବଳ ଯେହେତୁ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 9B କୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ଉକ୍ତ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏହାର ବୈଧାନିକ ଅର୍ଥରେ ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଆସିଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଏଡାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ସେହି ସମୟରେ ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଅସ୍ତିତ୍ୱରେ ଆସିଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ମାଲର ନିଷ୍କାସନକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ଆଧାରରେ ଶୁଳ୍କ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଶୁଳ୍କର ସଠିକ୍ ପରିମାଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ସ୍ଥିର କରାଯିବାକୁ ଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ଚୁକ୍ତି ଆଧାରରେ, ଦ୍ରବ୍ୟର ନିଷ୍କାସନ ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଳ୍କ ପରିମାଣର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯାଞ୍ଚ ପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପରିମାଣର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ବିରୁଦ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲର ରାୟରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବୁଝାପଡୁଥିବା କୌଣସି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ହୋଇନଥିଲା, ବରଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଧାରରେ କେବଳ ଏକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଧାନ କିମ୍ବା ଶୁଳ୍କର ସମାଯୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ, ଏହା ଏକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ମାମଲା ଥିଲା ଯାହାକୁ ନିୟମ 10A ଅନୁଯାୟୀ ଅବକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ସହକାରୀ ସଂଗ୍ରାହକ, କଲିକତା ଡିଭିଜନ ବନାମ ନ୍ୟାସନାଲ୍ ଟବାକୋ କୋ. ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍,* [1973] 1 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 822 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ତ୍ରୈମାସିକ ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲା ଯାହା କମ୍ପାନୀକୁ ଏହାର ସାମଗ୍ରୀ ଖାଲି କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ପାଦ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶୁଳ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଶୋଧ ହୋଇଥିବାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବଜାରରେ ପ୍ରକୃତ ବିକ୍ରୟର ପ୍ରମାଣ ହାସଲ କରି ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଉଥିଲା । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଏ.ଆର୍.ଆଇ. ଫର୍ମ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଫର୍ମରେ ଖାଲି ହେବାକୁ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଡେବିଟ୍ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରି ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ କେବଳ ଏକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଯୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ

ଏପରି କୌଣସି ସମାଯୋଜନ ହେଉଛି ଏକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଯାହା ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ମନର ପ୍ରୟୋଗ ଜଡିତ ଥିଲା । ଡେବିଟ୍ ଏଣ୍ଟ୍ରି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହିପରି ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା କେବଳ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଏବଂ ଯଦିଓ ଦେୟ କିମ୍ବା ପ୍ରକୃତରେ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହକୁ ଏକ ପ୍ରକୃତରେ "ଆଦାୟ" ଭାବରେ କୁହାଯାଇପାରେ, ଏହା କେବଳ ଅସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବା ପରେ ହିଁ ଏହାକୁ ବୈଧତାର ସହିତ ପରିଧାନ କିମ୍ବା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ସମାଯୋଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଥିଲା ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ସ୍ଥିର କରିଥିଲା ଯେ ଆଦାୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ଥିଲା ନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ଏକ ବାସ୍ତବ କିମ୍ବା ଅନୁମିତ ଟିକସ ନଥିଲା ଯାହା ଏକ ବିବାଦୀୟ ମାମଲାରେ ଏକ "ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ" ପ୍ରମାଣ କରିପାରିବ ।" ଏହା ପ୍ରକୃତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବାର ଥିଲା ଯାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଗଠନ କରେ ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ନ୍ୟାସନାଲ ଟୋବାକୋ କମ୍ପାନୀ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ବିରୋଧରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟରେ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ ଏହା ଏକ ମାମଲା ଯାହା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 10A ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ନିୟମ 10 ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ପାଉନାହୁଁ । ତଦନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଏନ୍.ଭି.କେ. ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।